

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 82/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti L. P., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veciach jej podaní z 24. júla 2006 urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L. P., a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 33867/08 až sp. zn. Rvp 34395/08 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 33867/08.

2. Sťažnosť obchodnej spoločnosti L. P., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 27. novembra 2008 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti L. P., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“),

zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) vo veciach jej podaní z 24. júla 2006 (v sťažnosti omylom uvedené aj 27. novembra 2008, pozn.) urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Z ich obsahu vyplýva, že sťažovateľka podala okresnému súdu návrhy na vydanie platobných rozkazov, ktorými sa domáhala zaplatenia peňažných súm od viacerých dlžníkov. Návrhy na vydanie platobných rozkazov boli podané podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) elektronickou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona.

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažností ústavnému súdu neboli konania o jej veciach doručených okresnému súdu 24. júla 2006 právoplatne skončené. Okresný súd nevykonal vo veciach žiaden relevantný procesný úkon (výzva na zaplatenie súdneho poplatku a pod.). V zásade je v konaniach nečinný. Doba konaní v jej veciach je neprimeraná vzhľadom na predmet, povahu a stav konaní.

Predmetom konaní je po skutkovej aj právnej stránke jednoduchá vec (uplatnenie „relatívne nízkej“ peňažnej pohľadávky osvedčenej listinami prostredníctvom návrhu na vydanie platobného rozkazu). Sťažovateľka je (podľa jej tvrdenia) aktívna a poskytuje okresnému súdu potrebnú súčinnosť.

V sťažnostiach sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne žiadala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 663,90 € (20 000 Sk) v každej z uvedených vecí (spolu v sume 351 203,10 €, t. j. 10 580 000 Sk), ako aj úhradu trov konania.

K podaným sťažnostiam sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril okresný súd podaním doručeným 24. februára 2009 prostredníctvom svojej predsedníčky.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že po doručení nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 288/08-107 z 27. novembra 2008, v ktorom vyslovil porušenie sťažovateľkinho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neprijatím jej podania z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom a súčasne prikázal konať v jej veciach, prípisom sp. zn. Spr. 105/09 z 26. januára 2009 (doručeným 2. februára 2009) vyzvala sťažovateľku na predloženie návrhov, ktoré jej boli vrátené v roku 2006.

Sťažovateľka prípisom z 2. februára 2009 (doručeným 6. februára 2009) okresnému súdu oznámila, že *„DVD nosiče, ktoré obsahovali návrhy, nemá momentálne k dispozícii, pretože boli predložené Európskemu súdu pre ľudské práva ako dôkazy v konaní o sťažnosti podľa čl. 34 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to vzhľadom k zamietavému výroku Ústavného súdu SR ohľadom požadovanej satisfakcie“*.

Predsedníčka okresného súdu vzhľadom na uvedené stanovisko sťažovateľky, ako aj na príkaz ústavného súdu obsiahnutý v druhom výroku nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 288/08-107 z 27. novembra 2008 vydala *„16. 02. 2009 pod Spr. 312/2009 pokyn na zapísanie podaní L. P. a. s. na vydanie platobného rozkazu do registra Ro. Na základe toho podateľňa Okresného súdu Liptovský Mikuláš zapísala dňa 16. 02. 2009 spolu 529 podaní - v týchto veciach sa v súčasnom období odstraňujú vady návrhu a spracúvajú sa výzvy na zaplatenie súdneho poplatku.“*

Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľke bolo už 20. júna 2007 telefonicky oznámené, že *„do podateľne tunajšieho súdu bolo v roku 2007 nainštalované zariadenie, ktoré umožnilo importovať elektronické podania do systému podateľňa – registre. V tom čase však ešte neboli vytvorené podmienky na overenie elektronického podpisu“*. Pokiaľ by v uvedenom čase sťažovateľka doručila okresnému

súdu elektronické podanie, bolo by zapísané do príslušného súdneho registra a následne by okresný súd vykonával procesné úkony súvisiace s z prípadným odstránením vád návrhov.

Okresným súdom bol zavedený *„plne funkčný systém podávania a overovania elektronických podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom“* od 15. októbra 2008, keď *„nadobudol účinnosť METODICKÝ POKYN 13/2008 SEKCIE legislatívy MINISTERSTVA SPRAVODLIVOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY z 13. októbra 2008 č. 23113/2008-130 o postupe pri prijímaní, overovaní a evidencii elektronických podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom“*.

V závere svojho vyjadrenia predsedníčka okresného súdu uviedla, že sťažovateľka minimálne od 20. júna 2007 vedela o tom, že „tunajší súd je technicky vybavený na prijímanie elektronických podaní a napriek opakovaným výzvam tunajšieho súdu doteraz nezaslala DVD nosič, na ktorom podľa jej tvrdení mali byť zaznamenané návrhy na vydanie platobných rozkazov zo dňa 24. 07. 2006, ktoré mali byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom“.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení taktiež poukázala na svoje vyjadrenia sp. zn. Spr. 1242/08 z 30. septembra 2009 a sp. zn. Spr. 1390/08 z 5. novembra 2008 predložené ústavnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 288/08. Z uvedených vyjadrení okrem iného vyplýva, že sťažovateľkino *„elektronické podanie podpísané elektronickým podpisom“* (sprievodný list s DVD nosičom) bolo okresnému súdu doručené prvýkrát 31. marca 2006. Vzhľadom na to, že okresný súd v tom čase nedisponoval elektronickou podateľňou, *„bol DVD nosič sťažovateľke vrátený späť s vysvetlením dôvodu vrátenia a tiež s odporúčaním, aby podanie urobila v písomnej forme“*. Sťažovateľka následne okresnému súdu doručila podanie z 26. apríla 2006, v ktorom sa dožadovala svojho *„práva doručiť podanie vyhotovené elektronickými prostriedkami v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku“*. Okresný súd na toto podanie reagoval prípisom z 10. mája 2006, v ktorom zotrval na svojom stanovisku a opätovne sťažovateľke odporučil urobiť podanie v písomnej forme. Podaním z 12. mája 2006 okresný súd požiadal

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky „o prijatie opatrení na odstránenie nesúladu právnych predpisov s technickou vybavenosťou súdov“.

Sťažovateľka následne doručila „DVD nosič s tvrdením, že obsahuje návrhy na začatie konania urobené elektronickými prostriedkami a podpísané elektronickým podpisom“, ešte dvakrát (podaním z 24. júla 2006 a podaním z 11. októbra 2006). V oboch prípadoch sa sťažovateľka domáhala svojho „práva urobiť podanie elektronickými prostriedkami v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku“ a v oboch prípadoch okresný súd vo svojej odpovedi sťažovateľke zotrval na svojom stanovisku a podania jej vrátil s odporúčaním zaslať ich v písomnej forme.

Do podateľne okresného súdu bolo v marci 2007 „nainštalované zariadenie, ktoré malo podľa vyjadrenia pracovníkov informatiky umožniť prijatie elektronických dokumentov. Aj keď sa vyskytli pochybnosti, či toto zariadenie spĺňa všetky náležitosti elektronickej podateľne, boli súdy upovedomené o tom, že elektronické podania vtedajšej spoločnosti B. L. P. a. s. môžu byť prostredníctvom tohto zariadenia prijaté. Tunajší súd prostredníctvom riaditeľky správy súdu Ing. K. R. o tejto skutočnosti upovedomil právneho zástupcu sťažovateľky JUDr. M. P. telefonicky dňa 20. 06. 2007. Následne bolo telefonicky dohodnuté, že JUDr. P. prinesie na tunajší súd uvedené podania osobne dňa 04. 07. 2007. Dňa 02. 07. 2007, kedy Ing. R. overovala platnosť dohovoreného príchodu JUDr. P. na súd jej bolo oznámené, že elektronické podania nebudú v dohodnutom termíne prinesené na súd z dôvodu, že sa nachádzajú na Ústavnom súde SR ako dôkaz k podaniu a taktiež z dôvodu, že spoločnosť chce počkať na doriešenie súdneho sporu o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky S. r. spoločnosti B. L. P., a. s. Túto skutočnosť oznámil tunajší súd sťažovateľke listom zo dňa 20. 07. 2007.“.

Okresný súd sťažovateľku listom z 15. januára 2008 informoval „o všetkých krokoch, ktoré boli vykonané v súvislosti s problémom elektronických podaní spoločnosti od ich prvého podania dňa 31. 03. 2006 až do uvedenej doby“.

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu z 23. februára 2009 bol aj v jeho prílohe predložený list sťažovateľky z 2. februára 2009 adresovaný okresnému súdu, v ktorom uviedla, že „*DVD nosiče, ktoré obsahujú návrhy, nie sú momentálne v našej dispozícii, pretože boli predložené Európskemu súdu pre ľudské práva ako dôkazy v konaní o sťažnosti podľa článku 34 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to vzhľadom k zamietavému výroku Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález ústavného súdu I. ÚS 288/08 z 27. novembra 2008, pozn.) ohľadom požadovanej satisfakcie...*

V čase podania ústavnej sťažnosti Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu nemôžeme pozitívne reagovať na Vašu výzvu. Návrhy v elektronickej forme obsiahnuté na DVD nosičoch nebolo a stále nie je možné replikovať. Je to dané povahou týchto návrhov a použitou technológiou zaručeného elektronického podpisu. Zaručený elektronický podpis potvrdzuje obsahovú a formálnu integritu elektronického dokumentu a viaže sa k certifikátu, ktorý na určité časové obdobie vydáva Národný bezpečnostný úrad.

Pokiaľ Váš súd z dôvodu nesprávneho úradného postupu nedisponuje návrhmi môžeme Vám poskytnúť súčinnosť ihneď po tom, ako DVD nosiče prestanú byť dôkaznými prostriedkami.“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde však možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 33867/08 až sp. zn. Rvp 34395/08 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažností a zo spisu ústavného súdu v predchádzajúcej sťažovateľkinej veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 288/08 vyplýva, že jej návrhy boli okresnému súdu doručené 24. júla 2006 v prílohe sprievodného listu. Okresný súd vrátil v prílohe listu z 27. júla 2006 sťažovateľke jej podanie (DVD nosiče, na ktorých boli zaznamenané jednotlivé návrhy na začatie konania) späť.

Z dôvodu neprijatia návrhov okresným súdom sa sťažovateľka v záujme ochrany svojich práv obrátila sťažnosťou z 28. septembra 2006 (doručenou 4. októbra 2006) na ústavný súd, ktorý nálezom sp. zn. I. ÚS 288/08 z 27. novembra 2008 rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s neprijatím návrhov z 24. júla 2006 urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a prikázal okresnému súdu v týchto veciach konať podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia ústavný súd vyslovil: „V súlade s týmto príkazom bude povinnosťou okresného súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, ktorý bol urobený zákonom ustanovenou formou, a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky tohto podania zostanú zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Na tomto zásadnom závere nemôže nič zmeniť prípadná okolnosť, že z technických príčin okresný súd nebude môcť podanie sťažovateľky zaevidovať spätne ku dňu jeho doručenia. I tak bude povinnosťou okresného súdu vychádzať z toho, že podanie

bolo doručené s účinkami pôvodného doručenia.“ Citovaný právny názor je pre okresný súd záväzný (§ 56 zákona o ústavnom súde).

Okresný súd o návrhoch sťažovateľky po odstránení technických prekážok brániacich prijímanie podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom nemohol konať, pretože sťažovateľka mu DVD nosič, na ktorom sú predmetné návrhy zapísané, dosiaľ nepredložila napriek jeho oznámeniu právneho zástupcovi sťažovateľky z 20. júna 2007, že už je vybavený technickými prostriedkami umožňujúcimi prijatie a spracovanie návrhov v elektronickej podobe, ďalšiemu oznámeniu právneho zástupcovi sťažovateľky z 2. júla 2007, ako aj písomnému oznámeniu adresovanému priamo sťažovateľke z 20. júla 2007 (doručenému 1. augusta 2007). Sťažovateľka na základe uvedených výziev okresného súdu podanie z 24. júla 2006 nepredložila. Z prípisu sťažovateľky z 2. februára 2009 adresovaného okresnému súdu vyplýva, že iniciovala konanie pred Európskym súdom pre ľudské práva, v ktorom predložila uvedený DVD nosič v rámci dôkazového materiálu, a preto, pokiaľ okresný súd *„z dôvodu nesprávneho úradného postupu nedisponuje návrhmi, môžeme Vám poskytnúť súčinnosť ihneď po tom, ako DVD nosiče prestanú byť dôkaznými prostriedkami“*.

Sťažnosti na prietahy v konaní proti okresnému súdu doručené ústavnému súdu 27. novembra 2008 sa týkajú identických návrhov. Sťažovateľka namieta porušenie síce inej súčasti základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak na základe tých istých podstatných skutkových a právnych okolností vo vzťahu k tomu istému orgánu verejnej moci. Zachovaná je identita namietaného zásahu do jej základných práv – namietaná nečinnosť okresného súdu v konaniach o návrhoch urobených formou elektronického podania, ktoré okresný súd odmietol prijať s poukazom na administratívno-technickú nespôsobilosť. Sťažovateľka v tomto prípade iba zvyrazňuje druhý – časový aspekt namietaného zásahu do jej základných práv, domáhajúc sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia.

Namietaná nečinnosť okresného súdu v konaní v období od 24. júla 2006 je nevyhnutným dôsledkom (sprievodným javom) toho, že okresný súd odmietol prijať ňou doručené elektronické podania s tým, že nedisponuje potrebnými technickými prostriedkami. Vo vzťahu k tomuto zásahu však sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom vedenom pod sp. zn. I. ÚS 288/08 už dosiahla nápravu (nálezom z 27. novembra 2008) v podobe uznania (vyslovenia) porušenia jej práv ústavným súdom a v podobe príkazu ústavného súdu adresovaného okresnému súdu, aby o jej návrhoch konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (prirodzene, vrátane § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ako aj § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá).

Označené opatrenia na nápravu porušenia ústavnosti v sťažovateľkinej veci možno vzhľadom na okolnosti daného prípadu považovať za primerané a dostatočné. Pokiaľ sťažovateľka žiada v nových sťažnostiach (ktoré sú predmetom tohto konania) kompenzáciu formou priznania primeraného finančného zadosťučinenia s poukazom na uplynulú dobu nečinnosti okresných súdov argumentujúc, že nápravu porušenia jej práv nemožno napraviť obnovením stavu pred ich porušením, a obdobie, počas ktorého trvajú predmetné konania, pre ňu znamená „... výrazné obmedzenie... vlastníckych práv...“ a problémy v podnikateľskej činnosti, považuje ústavný súd sťažnosti za zjavne neopodstatnené.

V posudzovaných konaniach treba prihliadnuť na podstatnú skutočnosť, že sťažovateľka žalobami vymáha pohľadávky, t. j. majetkové práva, vo vzťahu ku ktorým nie je originálnym nadobúdateľom. Tieto pohľadávky jej boli postúpené S. r., ktorý sa v konaní pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 7 C 144/06 žalobou proti sťažovateľke domáhal určenia absolútnej neplatnosti právnych úkonov, na základe ktorých malo k postúpeniu uvedených pohľadávok dôjsť, t. j. absolútnej neplatnosti Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok, ako aj určenia neplatnosti ďalších súvisiacich (tzv. realizačných) zmlúv uzatvorených so sťažovateľkou. Výsledok tohto konania mohol mať zásadný význam pre rozhodnutie súdov vo veciach sťažovateľkou uplatňovaných pohľadávok, pretože sa v ňom

riešila otázka jej vecnej aktívnej legitímácie týkajúcej sa týchto pohľadávok vymáhaných na základe elektronických podaní. S. r. podal Okresnému súdu Bratislava I žalobu o určenie neplatnosti uvedených zmlúv 12. októbra 2006. Túto skutočnosť S. r. oznámil listom jeho generálnej riaditeľky zo 7. novembra 2006 všetkým (v tom čase 45) okresným súdom Slovenskej republiky, pričom zároveň navrhol prerušenie konaní o návrhoch sťažovateľky.

Bezprostrednou príčinou pretrvávania stavu právnej neistoty sťažovateľky týkajúcej sa ňou uplatňovaných majetkových práv v čase od podania návrhov sťažovateľky 24. júla 2006 až do konca roka 2008 preto nebola namietaná nečinnosť okresného súdu vo veciach jej elektronických podaní, ale skutočnosť, že konanie vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/06, v ktorom sa riešila predbežná otázka dôležitá pre rozhodnutie v sťažovateľkiných veciach a ktoré začalo 12. októbra 2006, teda krátko po podaní návrhov sťažovateľky, nebolo právoplatne skončené. Ústavný súd na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) zistil, že v decembri 2008 sa sťažovateľka a S. r. mimosúdne dohodli na ukončení súdnych sporov a späťvzatí svojich podaní týkajúcich sa platnosti Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok z nezaplatených koncesionárskych poplatkov z roku 2005 a dvoch nadväzujúcich realizačných zmlúv, ako aj zmluvnej pokuty z druhej realizačnej zmluvy. Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd uznesením sp. zn. 4 Co 292/08 z 19. januára 2009 odvolacie konanie vo veci vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006 zastavil na základe S. r. podaného návrhu na späťvzatie odvolania.

Vzhľadom na množstvo sťažovateľkiných žalôb a na skutočnosť, že po právoplatnom rozhodnutí o otázke platnosti postúpenia sporných pohľadávok možno o sťažovateľkou uplatňovaných právach rozhodnúť pomerne rýchlo, je procesný postup okresného súdu, ktorý o návrhoch sťažovateľky mohol meritórne rozhodnúť až po právoplatnom skončení konania vedeného v prvom stupni Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, primeraný okolnostiam prerokúvaných vecí.

Existencia označeného sporu „o vlastníctvo uvedených pohľadávok“, ktorý sa riešil pred Okresným súdom Bratislava I, zároveň relativizovala sťažovateľkino tvrdenie

o obmedzení jej vlastnických práv v dôsledku neskončenia konaní vedených na základe návrhov podaných elektronickou formou, keďže do mimosúdneho vyriešenia sporu (december 2008) nebolo zrejmé, či ňou uplatnené pohľadávky patrili do jej majetku.

O tom, že i sama sťažovateľka si bola tejto skutočnosti vedomá, svedčí aj fakt, že okresný súd 20. júna 2007 oznámil jej právnenému zástupcovi, že disponuje zariadením, ktoré umožňuje prijímať elektronické dokumenty („aj keď sa vyskytli pochybnosti, či toto zariadenie spĺňa všetky náležitosti elektronickej podateľne“). Právny zástupca sťažovateľky podľa úradného záznamu spísaného okresným súdom 2. júla 2007 okresnému súdu telefonicky oznámil, že „podania zatiaľ neprinesie – jednak z dôvodu, že DVD s podaniami sa t. č. stále nachádza na Ústavnom súde SR a jednak z dôvodu, že spoločnosť chce počkať na doriešenie súdneho sporu o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky S. r. spoločnosti B. L. P., a. s.“. Okresný súd po zistení, že právny zástupca sťažovateľky mal v čase prijatia uvedených telefonických oznámení okresného súdu pozastavený výkon advokácie, zaslal sťažovateľke podanie z 20. júla 2007 (doručené 1. augusta 2007), v ktorom jej oznámil vytvorenia podmienok na prijatie jej podania urobeného elektronickými prostriedkami a taktiež dôvody, ktoré sťažovateľkin bývalý právny zástupca uviedol, keď odmietol žiadosť okresného súdu o predloženie podania, ktoré mu bolo vrátené. Sťažovateľka predmetné podanie z 24. júla 2006 okresnému súdu dosiaľ nepredložila.

Za daných okolností prihliadajúc na možnosť sťažovateľky domáhať sa v prípade uznania jej nárokov všeobecnými súdmi primeranú kompenzáciu nemajetkovej ujmy a aj prípadnú náhradu škody prostredníctvom právnych prostriedkov zakotvených v zákone č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je v tejto fáze prebiehajúcich konaní pred všeobecnými súdmi požiadavka na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia predčasná a neopodstatnená.

Náprava porušenia ústavnosti, ktorú sťažovateľka dosiahla, spočívajúca vo výroku nálezu sp. zn. I. ÚS 288/08 z 27. novembra 2008 o porušení jej základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

a výroku, ktorým ústavný súd prikázal okresnému súdu v predmetných veciach konať v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, je v danej fáze konaní primeraná a dostatočná. Priznanie primeraného finančného zadostučinenia ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy má predstavovať náhradu (kompenzáciu) nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením základných práv zo strany orgánov verejnej moci v prípadoch, keď je to nevyhnutné pre dovŕšenie ochrany porušeného základného práva, nie kompenzáciu rizík vyplývajúcich z povahy „podnikateľského zámeru“ obchodnej spoločnosti. Primerané finančné zadostučinenie taktiež nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody (I. ÚS 59/02).

Z organizovania postupu okresného súdu pri vybavovaní podania doručeného mu 24. júla 2006 je zrejmé, že v dôsledku nedisponovania technickými prostriedkami na príjem podaní podaných elektronickými prostriedkami bola v jednotlivých konaniach v dôsledku nemožnosti realizácie práva sťažovateľky podať návrh jedným zo spôsobov ustanovených zákonom okresným súdom porušená, resp. obmedzená dispozičná zásada konania.

Podľa zistenia ústavného súdu okresnému súdu bol po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 288/08 z 27. novembra 2008 sťažovateľkou doručený prípis z 2. februára 2009, v ktorom mu oznámila, že podanie z 24. júla 2006, resp. „*DVD nosiče, ktoré obsahujú návrhy*“, nie sú momentálne v jej dispozícii, pretože ich predložila Európskemu súdu pre ľudské práva a slobody, a v čase, keď boli v jej dispozícii, „*Návrhy v elektronickej forme obsiahnuté na DVD nosičoch nebolo a stále nie je možné replikovať. Je to dané povahou týchto návrhov a použitou technológiou zaručeného elektronického podpisu.*“.

Tento argument sťažovateľky nepovažoval ústavný súd za relevantný, pretože sťažovateľka v čase doručenia žiadostí okresného súdu o predloženie podania z 24. júla 2006 mala dotknutý DVD nosič vo svojej dispozícii a výrobca aplikácie pre zabezpečený elektronický podpis ústavnému súdu na základe jeho výzvy vo vzťahu k existencii možnosti kopírovania DVD nosiča obsahujúceho elektronické dokumenty podpísané elektronickým podpisom potvrdil, že „*takýto dokument (súbor) z technického hľadiska môže byť kopírovaný na iné médium rovnako ako akýkoľvek iný súbor*“.

Pritom sama sťažovateľka si musí byť vedomá skutočnosti, že neposkytnutie uvedeného DVD nosiča, ktorý obsahuje jej návrhy zaznamenané v elektronickej podobe, bráni ďalšiemu postupu okresného súdu v uvedených veciach.

Intenzita právnej neistoty účastníka konania je spravidla vyjadrená jeho snahou o uplatnenie svojich práv spôsobom, ktorý je orgán rozhodujúci o jeho právach spôsobilý akceptovať, ako aj snahou o využitie všetkých účinných prostriedkov na ich ochranu. Neposkytnutie súčinnosti sťažovateľkou spočívajúcej v nepredložení vyžiadaného DVD nosiča vedie k spochybneniu jej skutočného záujmu ako účastníčky konania na ochrane jej práv v konaní pred okresným súdom a zároveň aj na dosiahnutie účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorým je odstránenie stavu jej právnej neistoty.

Z uvedeného vyplýva, že v súčasnosti existuje objektívna prekážka, pre ktorú okresný súd nemôže v uvedených veciach ďalej konať. Táto prekážka môže byť odstránená len súčinnosťou sťažovateľky, ktorá ju však okresnému súdu bez relevantného dôvodu nie je ochotná poskytnúť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku tohto konania dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je zjavne neopodstatnená. Z uvedeného dôvodu rozhodol tak, ako to je uvedené v druhom bode výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2009